

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

ГОД ВЫДАНИЯ XXIV

№ 46 (6928)

ПЯДЗЕЛЯ

23

ЛЮТАГА

1941 г.

ЦЕНА 10 КАП.

Сёння 193-мільённы савецкі народ урачыста адзначае 23-ю гадавіну слаўнай Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота.

Няхай жыве і мацнее наша доблесная горача любімая пераможная Чырвоная Армія!

23 ГОДЫ НА ВАРЦЕ ЗАВАЯВАННЯ КАСТРЫЧНІКА

Народжаны Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй, кіруючы і выхаваны партыяй Леніна—Сталіна, загартаваны ў баях з імгальнымі ворагамі сацыялістычнай дзяржавы, Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот святкуюць сёння XXIII гадавіну свайго існавання. Разам з арміяй і флотам XXIII гадавіну святкуе ўвесь 193-мільённы савецкі народ.

Валікі і слаўны шлях прайшлі Чырвоная Армія і Ваенна-Марскі Флот. У годзе грамадзянскай вайны чырвоныя воіны біліся за адзіны шлях да свабоды, разграмілі войскі адмірала Калчака, белых генералаў Юдзеніча, Дзюбіна, Краснова, Врангеля, армію панскай Польшчы. З пачаткам вельмаршага заваявання і з законнай гордацю ўспамінаюць народы нашай краіны гераічныя баі і перамогі маладой Чырвонай Арміі пад Петраградом, Перакопам, Кахоўкай, Царыцыным, Валачуркай. Ніколі не змеркне слава незбытных год грамадзянскай вайны!

Сакрушальная сіла баявой зброі Чырвонай Арміі, высокая якасць яе асабовыя састава выпрабаваны ў апошнія годы ў баях за сацыялістычную радзіму ля возера Хасан, у раёне ракі Халхін-Гол, у час вызваленчага паходу ў Заходнюю Беларусь і Заходнюю Украіну, у барацьбе з фінскай белгвардзейскай арміяй. Байцы, камандзіры і палітработнікі ўпісалі новыя выдатныя старонкі ў гісторыю барацьбы і перамог краіны сацыялізма.

Слаўныя савецкія лётчыкі, танкісты, артылерысты, стралкі ў барацьбе з белгвардзейцамі за беззапаснасць паўночна-заходніх граніц СССР зрабілі подзвігі, роўных якіх не ведае гісторыя чалавецтва. Яны разграмілі белгвардзейскія паліцэйскія зруйнавалі праслаўленаму «лінію Манергейма», накаралі іх іх за ўсёму свету, што Чырвоная Армія не ведае перамогі на шляху вызвалення баявых заданняў свайго радзімы.

Наша родная Чырвоная Армія перамагла таму, што яе арганізатарам, правадыром, ідэяльным натхніцелем была непалёная ў барацьбе з ворагамі партыя большэвікоў, геніяльным правадзім рэвалюцыі, вельмаршага стратэгія Леніна і Сталіна.

Чырвоная Армія перамагла таму, што яе ідэяльным выхавальнікам і палкаванцам былі талія слаўныя сыны большэвіцкай партыі і выдатныя ваенныя кіраўнікі новага тыпу, як Фрунзе, Кіраў, Орда-Нікідзе, Кудышын, Дзержынскі, Варашылаў, Будзнын, Тімашэнка; у яе рада гераічна змагаліся легендарныя гераі-самародкі Чапаў, Катоўскі, Шчорс, Пархоменка, Лазо.

Сіла Чырвонай Арміі — у яе ідэяльнай арганізаванасці, непарушнай сувязі з народам, у бязмежнай адданасці радзіме кожнага байца.

XXIII гадавіну Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота наша краіна сустракае ў складанай міжнароднай абстаноўцы. Паднята другая імперыялістычная вайна ўсё больш разгарэлася. Вайной ахвоняны амаль усё Еўропа, Балканы і Далёкі Усход, афрыканскі мантыр. Імперыялістычная вайна нясе вельмаршага бедствы, зруйнавалі яе істотныя накопленыя народнаму. Яна штодзённа ўносіць тысячы калядзых жанчын. Вайна прымае жахлівы характар. Міжнародная абстаноўка зараз як ніколі напружана, багата ўсякімі нечаканасцямі.

Сарод мора крыві і слёз, сарод бунтуючага пазарышча вайны, як магучыя верапраўствы ўсё, узвышаецца наша вялікая краіна, абараняемая сваймі пераможцамі Чырвонай Арміяй, Ваенна-Марскім Флотам, сілыя маральна-палітычныя адзінства усё сацыялістычнага народа. Апыхаюцца па-за вайной, ажыццяўляючы паслядоўную палітыку міру і нейтралітэты, савецкі народ насыпіла павышшае абаронную магучасць радзімы, мацнее яе ўзброеныя сілы.

У выніку паспяховага выкашання сталінскіх пяхідоў наша сацыялістычная індустрыя прадаўжае асабліва Чырвоную Армію і Ваенна-Марскі Флот першакласным узбраеннем.

Узброеныя сілы нашай краіны прадаўжаюць разам грозную сілу, здольную граміць любога ворага на зямлі, у небе і на моры.

XVIII Усеасоюзная канферэнцыя ВМФ(б) прадаманстварвала выключную ўвагу, якую надае партыя і ўрад уважанаю абароны нашай краіны. Тав. Вазнесенскі ў сваім дакладзе на партыйнай канферэнцыі заявіў: «У адносінах выпуску абароннай прадукцыі, урад выходзіць з прастай іспыты: калі хочаш, каб ніяка «выпадковасці» не звысілі наш народ зняпадцу — порах трымай сухім і не шкаду сродкаў на вытворчасць самалётаў, танкаў, узбраення, ваенных караблёў і снарадаў».

Рашэнні партыйнай канферэнцыі прадаўжаюць далейшыя мерапрыемствы па ўважанаю гаспадарчай і абароннай магучасці нашай краіны.

Устаноўлены ў 1940 годзе рашэннем урада новыя званні генералаў і адміралаў значна паднялі аўтарытэт камандзіраў Чырвонай Арміі, як поўнаўладных кіраўнікоў часцей. Паднялася таксама роля маладых камандзіраў, якіх з'яўляюцца нізавымі выхаванцамі байцоў. Гэтыя мерапрыемствы, а таксама ўважэнне повага дысцыплінарнага статута, перабудова партыйна-палітычнай работы ў арміі, набліжэнне яе да задач баявой падрыхтоўкі даюць магучасць ішчэ мацнее каваль сілы Чырвонай Арміі.

Багачейшы вопыт, атрыманы ў баях з японскімі самураямі ў раёне возера Хасан і Халхін-Гол, у барацьбе з фінскай белгвардзейскай арміяй, вопыт другой імперыялістычнай вайны пакладзены зараз у аснову перабудовы ўсёй сістэмы баявой падрыхтоўкі арміі, выхавання фінска загартаваных, стойкіх, мужных, храбрых чырвоных воінаў, беззаветна адданых свайму доўгу.

Народны Камісар Абароны Герой і Маршал Савецкага Саюза тав. Тімашэнка патрабуе асучыць войскі толькі таму, што трэба на вайне і толькі там, як робіцца на вайне». Гэты дэвіз наркома зараз з'яўляецца асновай баявой вучобы кожнага аддзялення, узвода, кожнай войскавай часці.

Мільённы савецкіх патрыятаў на прадаманствах, у калгасах, саўгасах, установах і навуальных установах стагнаўскай работы штодзённа мацуюць абаронную магучасць краіны, рытушою да абароны любімай радзімы.

Падрыхтоўка да XXIII гадавіны Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота паўсаменна суправалжана новым уздымам масава-абароннай работы. У Беларусі за час падрыхтоўкі да гадавіны створаны сотні новых арганізацый Асабіякіма і Чырвоная краўжа, дзесяткі тысяч чалавек здалі нормы на абаронныя знамяці. Выпуш 100 тысяч членаў Асабіякіма ў вучэбныя падраздзяленні рытушою стаць выдатныя стралкі, снайперы, кулямётчыкі, звысілі.

Сёлетня гадавіна Чырвонай Арміі прысвечана рад масавых абаронных мерапрыемстваў. У правядзенні ўсеасоюзных курсоў прафсаюзаў у рэспубліцы прынялі ўдзел звыш 45 тысяч чалавек. 281 тысяча юнакоў і дзяўчат удзелічалі ў Беларусі ва ўсеасоюзным камсамольскім дыжым курсе. Прафсаюзы і камсамольскі кросы з'явіліся біясучай дэманстрацыяй фізічнай загартаванасці нашай моладзі, яе гатоўнасці кожную мінуту на заклік партыі і ўрада стаць пад баявыя знамя Чырвонай Арміі. Моладзь ушорна авалодвае майстэрствам джэджы на лыжах — гэтым важнейшым відам спорта, які мае выключна важнае абароннае значэнне. За час правядзення камсамольскага кросы звыш 230 тысяч фізкультурнікаў БССР здалі зможныя нормы комплексу ГНА першай ступені.

Народы Савецкага Саюза добра памятаюць указанне вялікага Сталіна аб тым, што пакуль існуе капіталістычнае адружэнне, ёсць небяспека ваеннага нападку па нашу краіну. Ні на мінулы не забавоць аб гэтым, трэба выпысваць мацывы нашаму Чырвонаму Армію, павышаць якасць работы масавых абаронных арганізацый — Асабіякіма, Чырвонага краўжа і з іх дамогай рытушаць масы прапоўных горада і вёскі да абароны нашай сацыялістычнай радзімы.

Няхай жыве і мацнее любімая савецкім народам Чырвоная Армія! Няхай жыве наш слаўны Ваенна-Марскі Флот!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна—арганізатар перамог краіны сацыялізма! Няхай жыве вялікі Сталін!

Нарком абароны, Маршал Савецкага Саюза С. К. Тімашэнка на тактычных вучынях Захава. Камандзіры Л. Замак.

ЗАГАД НАРОДНАГА КАМІСАРА АБОРОНЫ СІЮЗА ССР

22 лютага 1941 года № 96 г. Масква

Таварышы чырвонаярмейцы, камандзіры і палітработнікі! У дзень XXIII гадавіны Чырвонай Арміі 193-мільённы савецкі народ адзначае слаўны шлях гераічнай перамогі над ворагамі нашай сацыялістычнай радзімы, шэраджы Чырвонай Арміяй пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна.

Двадцать тры года гадавіну свайго існавання Чырвоная Армія азначае ў выключна складанай міжнароднай абстаноўцы. У ані другой сусветнай імперыялістычнай вайны, палыхаючы за ўсіх каніш свайго, руйнушою і знішчаючы не толькі межы дзяржаў, але і саў дзяржавы.

Савецкі Саюз, апрамаючы на сваю гаспадарчую і абаронную магучасць, на маральна-палітычнае адзінства і жураванасць савецкага народа, строга праводзіць мядую і паслядоўную знешнюю стагнаю палітыку — палітыку міру і нейтралітэты. Гэты мудрава сталінскі знешняя палітыка забяспечыла нам у мінулым годзе новыя выдатныя перамогі: ужо жывіліся сілы Савецкага Саюза, уважанаю яе ружыжы. Забяспечана беззаваснасць паўночна-заходніх граніц і горада Ленінград, Бесарабія, незаконна захвачаныя больш дзвядцят год таму назад ваварскі Румынія, зноў стала саветскай, Савецкай стала і Паўночная Букавіна. СССР моцна ўпывадзіўся на берагах Балтыкскага мора — Літва, Латвія і Эстонія ўвайшлі ў сям'ю савецкіх народаў.

За дзвядцать тры года свайго існавання Чырвонай Армія, яка аснашчана найвялічай вайнавай тэхнікай, яка мае выдатныя кадры, дзюжучыя калгатам таварыша Сталіна, партыі, ўрада і ўсёго савецкага народа, — вырасла ў магучую і грозную сілу.

Наша задача — не спыняцца на дасягнутым, не захаліцца паспехамі, каб забавіцца. Сучасная вайна патрабуе, каб байцы і начальнікі ўсіх ступеней ўмелі пераходзіць вялікае фізічнае і маральнае напружэнне на поў год, каб яны былі выхаваны ў духу ўзаемнай вымучкі і гатоўнасці да самаафярвання. Высокая

Народны Камісар Абароны СССР Маршал Савецкага Саюза С. ТІМАШЭНКА.

У Эканомсавеце пры СНК БССР

Эканамічны Совет пры Савеце Народных Камісараў БССР разгледзеў пытанне аб падрыхтоўцы да Усеасоюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1941 года на Магілёўскай абласці.

У прынятай пастанове Эканомсовет азначае, што падрыхтоўка да выстаўкі па абласці праходзіць незадавальняюча. З агульнага ліку атрыманых ад раёнаў дакументаў на 1,752 кандыдатаў выкашан абласнога савета разгледзеў толькі 1,053. Не гледзячы на больш высокую паказальнікі ў развіцці сельскай гаспадаркі па калгасах Шклоўскага, Бабыўскага, Горкаскага і іншых раёнаў, агульная колькасць заперджаных кандыдатаў у бачным годзе ад гэтых раёнаў значна ніжэй чым у 1940 годзе.

Аблвыканком і раённыя выкашачыя камітэты не разгартулі сарод калгаснікаў падрыхтоўчай работы да выстаўкі. У Магілёўскім, Касцюковіцкім, Клімавіцкім і інш. раёнах да гэтага часу яшчэ не ўручаны ўзаагароды і дыпломны ўдзельнікам выстаўкі 1940 года, звысім не арганізаван адбор натуральных экспанатаў для паказу на выстаўцы. Асобныя перадавыя калгасы, загатоўленыя экспанатаў, накіроўваюць іх у Маскву без ведама абласных арганізацый.

Эканомсовет пры СНК БССР напярэдаў наместніка старшынні выкашачага камітэту абласнога Савета запатрабаў прамоўных таварышаў Кардоніа аб незапушчальнасці далейшага адважвання абласці ў падрыхтоўцы да выстаўкі.

Старшынні выканкома Магілёўскага абласнога тав. Перахаву і начальніку абласнага тав. Шахярніву прапанавана шырока прыняціць усіх спецыялістаў сельскай гаспадаркі да работы па адбору і афармленню кандыдатаў на выстаўку.

Эканомсовет пры СНК БССР абавязваў старшынні выкашачыя камітэты абласных і раённых Саветаў запатрабаў прамоўных у званых тэрмін закончыць ўручэнне пасвечанніў, дыпломаў і медаль ўдзельнікам выстаўкі 1940 года. Прапанавана ў бліжэйшыя дні абмеркаваць на раённых нарадах зямельных работнікаў пытанне аб падрыхтоўцы да выстаўкі 1941 года. (БЕЛТА).

ЗАГАД НАРОДНАГА КАМІСАРА ВАЕННА-МАРСКОГА ФЛОТА СІЮЗА ССР

23 лютага 1941 года № 98 г. Масква

Таварышы чырвонаярмейцы, камандзіры і палітработнікі! Сёння ўзброеныя сілы краіны сацыялізма, увесь 193-мільённы савецкі народ святкуюць XXIII гадавіну Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. Да гэтага знамянальнага дня наша радзіма прыходзіць з новымі гістарычнымі перамогамі, атрыманымі савецкім народам над кіраўніцтвам большэвіцкай партыі, пад мудрым вадзіцтвам вялікага Сталіна.

23 год стаў Чырвонай Армія і Ваенна-Марскі Флот на варце міжва краіны Совету. Слаўныя баявыя традыцыі ваенных марскоў жыццў у саганні ўсёго асабовыя састава флота, які ахоўвае марскія граніцы магучы сацыялістычнай дзяржавы.

Гэтыя дні закончыла сваю работу XVIII Усеасоюзная канферэнцыя ВМФ(б), яка падвала вышкі работы нашай прамысловасці і транспарта і наменіла план далейшага ўдзельня і роўнасці ўсёй нашай арміярай гаспадаркі, далейшага ўважвання і магучасці і абаронназможнасці сацыялістычнай дзяржавы.

Вялікі спад Чырвонай Арміі азначае слаўны перамогі на франтах барацьбы з ворагамі нашай сацыялістычнай дзяржавы.

Таварышы чырвонаярмейцы, камандзіры і палітработнікі! Удасканалывайце сваю баявую і палітычную вымучку, умоўвайце саветскую воінскую дысцыпліну, будзьце заўсёды гатовы да абароны нашай радзімы.

Віншую вас са святам XXIII гадавіны Чырвонай Арміі.

Няхай жыве наша слаўная Чырвоная Армія!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна—правадыр і арганізатар перамог Чырвонай Арміі!

Няхай жыве наш родны, любімы і вялікі Сталін!

Няхай жыве і мацнее наша любімая пераможная Чырвоная Армія!

Няхай жыве і мацнее наша любімая пераможная Чырвоная Армія!

Няхай жыве і мацнее наша любімая пераможная Чырвоная Армія!

Няхай жыве і мацнее наша любімая пераможная Чырвоная Армія!

Няхай жыве і мацнее наша любімая пераможная Чырвоная Армія!

Няхай жыве і мацнее наша любімая пераможная Чырвоная Армія!

Урачыстае пасаджэнне ў Мінску

22 лютага ў Дзяржаўным ордэна Леніна вялікім тэатры ошры і балета БССР адбылося ўрачыстае пасаджэнне партыйных, савецкіх і прамаўскіх арганізацый сталіцы БССР сусмена з прадаўніцкім мінскага гарызона, прысвечанае XXIII гадавіне Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота. За та тэатра перапоўнена. Тут разам з камандзірамі і палітработніцамі прысутнічаюць стагнаўцы прадырментаў, прадаўніцкіх навукі, літаратуры і мастацтва.

На яра асветленай сцэне сарод пурпурных сіялоў і зелены — бюст Сталіна і партрат Леніна. Ля баявых сіялоў і пачотным карауде — шаранга пеханіцаў, кавалерыстаў, танкістаў, лётчыкаў.

За сталом прысідзюма — тт. Кулагін, Малин, Аўхімовіч, Паўлаў, Матвееў, Будаў, Валашын, І. Захарав, Казлоў, Шаўроў, Пекін, Бельскі, Кольчынскі, Самары, Васевіч, Кручкова, Белынікі, Прохараў, Гарбуноў, Сілаў, Каган, Смяляр, Тарасевіч, Міронаў, Ветров, Чорны, Сельм, Волжын, Лесевіч, Харытонаў, Валдоўскі, Хабарав, Герой Савецкага Саюза тт. Мічурын і Сі-

повіч, тт. Грудзевіч, Сергеев і Шыфрын. Урачыстае пасаджэнне ажывае старшынні выканкома Мінскага гарсовета тав. Бударын.

З вялікім удздымам выбіраюцца пачотны прадзіум у саставе таварышоў Сталіна, Молатава, Варашылава, Кагановіча, Калініна, Мікіяна, Андрэя, Яланова, Хрушчова, Берыя, Шверніка, Вазнесенскага, Шчарбакова, Маленкова і Тімашэнка.

З новай сілай ушыхвае авалія, калі наступнае прапанова аб выбарні пачотным старшыншэй урачыстага пасаджэння правадыра народаў вялікага Сталіна.

Расказы аб майстэрстве вайны

Народны камісар абароны Герой і Маршал Савецкага Саюза С. К. Тімашэнка, звяртаючыся да байцоў і камандзіраў, гаварыў аб тым, што мы павінны «выхоўваць і абуцаць сябе ў суровых умовах, калі хочам не на словах, а на справе, па-сапраўднаму выхаванне сябе да пераможных баёў за радзіму».

Майстэрства вайны заключаецца не толькі ў храбрасці і добрай тэхніцы ўзбраення. Ціла храбрасці і гераізму ўдасціраецца, калі бясстрашнасць спадарожнічаецца з веданнем справы, халодным разлікам, вайсковым хітрасцю, ініцыятывай.

Ніжэй друкуецца простыя, праўдзінныя расказы ўдзельніка баёў з белафінамі Героя Савецкага Саюза маёра С. Нілоўскага аб майстэрстве вайны.

МАЛЕНЬКАЯ ГАРМАТА

Атака пачыналася, але ДОТ (аўтамацыйная агнявая тачка) упералася іпачэжы. Агнём нашых гаубіч байні знесены толькі маскіраваныя «паўтанкі». 3-й палк быў добра вядомы тэсту, змаваныя баямі сталівымі лісты напояныя сілны і чорныя шыльмы амбразуры. Разбурыў ДОТ артылерыя не паспела. Абыцц ДОТ было невяліка. Няхоце трэба было праціць праз сцяг і абстрэць.

На вачках ва ўзнімаўшыхся ў атаку байцоў у сцягу ДОТа ўдарылі два гаубічныя снаряды. Гэта былі апошнія, завяршаючы артылерыйскую падрыхтоўку атакі, снаряды 152-міліметровых гаубіч. Агні з іх рыскавалі разарваць і разарвалі ў старане, другі — змяў агні з балтоў, але толькі падарвалі верхні ліст стаі. Броня ДОТа была вельмі моцна і для іх.

Далучыў нашай пяхоты наблізіліся на 250—300 метраў; ДОТ «адкрыла агонь». Байцы і камандзіры батальёна іпачэжы некалькіх мінут паўлі ўперад на глыбокаму сцягу, але там атакі слабеў, атака, як гавораць, «захлебвалася». Праціць сцягне поле, якое змялася ад куляў і палёў, было вышэй чалавечых сіл. Батальён залег. І тады ўсе ўбачылі, як разаразочы, развалючыся ў старане сцягу, рухалася ўперад маленькая працігавая савецкая агнявая тачка гармата. Па трыкуці ў сцягу разліўся маляўніча гармата. Гераічна адраўналі зброю на руках, укрываючыся за шыльмы гарматы ад куляў і снаряднага абстрэлу белафінаў.

— Вартаці, куды? — крыкнуў артылерыстам камісар батальёна. — Вярніцеся!

Але яны, як відаць, не чулі. Гармата, ад якой відаць на сцягах толькі вулкі шыльмы, працягвала рухацца да пера.

— Заб'юць нішто, — гаварылі байцы. — Куды паехала, камарына смерць. Гаубічы не баруць гэта чужышча, а яны лезуць.

У Івана Егоравіча Егоравя, камандзіра працігавай гарматы, было многа прычэпаў у батальёне.

— Ваі! — крычалі яны яму, — Вайска, вярніцеся!

Але іх галасы заглушаныя трэма сцягу і частымі разрывамі мін. Гармата паўзла. За паўтара метраў ад ДОТа яна сымнілася і лезь прыўзнялася. Камандзіры схваліліся да баявой. Было вядома, як калі гарматы заваявалі людзі, як прыпаў да працігавай трыбуці Егоравіч, яч протыла гармата ад першага свайго страля. На сцягу ДОТа пачылася волькая разрыв, праз мінуту камандзір першай роты налічыў на ДОТе ўжо 18 вярхоў папаленняў. Што толькі! Не ДОТ, а агонь з раённай сілай. На ёй броілі ўдары 45-міліметровых снарядаў пакідаючы толькі лезь прычэпны ўжыцц, падобныя на пламя.

— Гэта табе не танк, зразумець трэба, — сказаў са смуткам камандзір батальёна іпачэжы, так, нібы Егоравіч ляжаў побач з ім і лавінен быў чыць кожнае яго слова.

Але ў гэты час у адной з амбразур ДОТа некалькіх баяўніца бліснула палымі, і гудзі прычэпны яч байцоў у зямлю.

На правым флангу батальёна снег перастаў шысьць, куляў і снарядна сціхла.

— Таваіны камбат! — крыкнуў камісар. — Ці разумеце вы... Егоравіч страляе па амбразурах...

Маленькая гармата зноў рухалася ўперад. Цяпер яна паўзла іпачэжы больш на вольна, пакідаючы на сцягу пламя крыві.

На тактычных занятках у Н-скай часты ЗахАВА. Камандзір вайсковых частак і батальёнаў абароны машыны, папярэдняму «аварыю». Фото ВЕЛТА.

Хтосьці з гарматынага разліва байні рапем. Гармату пачнулі вое людзям. Яна паўзла да ДОТа ўсё бліжэй. Спынілася зноў...

— На колькі метраў яны падышлі? — спытаў нехта камандзіра батальёна. — Яны-ж зусім побач. Метраў за восемдесят.

Характар агню белафінаў рэзка змяніўся. Спачатку не звяртаючы ўвагі на «камарыную смерць», пацвярдваючы ў іх, яны пачалі скаціцца ўверх сваёй агонь на пачыны маленькай гарматы. Сюды-ж перанеслі агонь і фізічны мінамёт. Мінны рваліся зусім блізка, пакрываючы снег вайсковых гарматы чорнымі плямамі вышчэпачы з варагоў зямлі. А гармата працягвала страляць. Гэта было аманлаўчывае дзеянне, але гэта было так. Скоры агонь і смерць, амаль шыльмы падыходзячы да ДОТа. Егоравіч з сваёй гарматай біўся агні на агні з вельмі-вельмі стабільным страліцтвам, сур'ёзна яно аказаліся баявымі цяжкімі гаубіч.

Гэта было дэразаме, але не шаленствам. Егоравіч ведаў сваю гармату. Пачаткова скорыя не спарада так вайска, што траекторыя яго палёту амаль не адхілялася ад прамай. Наводка гарматы бясстра, точная і простая. Вышчэпачы працігавік можа на кароткую адлегласць страляць з такой гарматай іпачэжы з большай дакладнасцю, чым з вышчэпачы. Ніхто і ніколі не гаварыў Егоравіч аб тым, што яго гармата можа змагацца з ДОТамі, але ён усё-ж рапаш паспрабаваць. У стабільных палётах былі шыльмы амбразуры, а стала быць і ўзнімаўшы пла.

Збыты буйным асколкам мінны аляпчэў у старану шыгт егораўскай гарматы, унаў рапешы таварыш. Гармата працягвала страляць, і адзін за адным замаўкалі кулямёты ДОТа, і ўжо ўзнялася ў рост і ішла ў атаку пяхота Чырвонай Арміі.

Узрыў мінны разарваў зусім побач. Гармату падкінула, трыбы лафета змяліся, Егоравіч адкінуў ўбок. Але батальён ужо праходзіў ДОТ. Чырвоны флажок разарваўся на яго купале, а калі сталёнай, зусім не страшнай пачына сціны з закліканымі амбразурамі вазіліся сабрэў падрыхтоўку.

Пакалечаную гармату даставілі ў тыл злучэння. Камандуючы доўга і з цікавасцю разглядаў яе.

— Маў, ды ўдал, — сказаў ён, па-варваючы ў руках маленькі патрон гарматы. — Вось іпачэжы айна норма апрацігавы, таварышы камандзіры, іпачэжы адзін шаблон змяты.

На адной з тактычных фарбах зараз прапаш майстрам Героя Савецкага Саюза Іван Егоравіч Егоравіч, які іпачэжы

раз заперэў у бай правату суварыўскага пакаву: — Хто ведае справу, той не ведае страху.

„ЛАГІЧНАЯ РАЗВЕДКА“

Пярэдні край белафінскай абароны. Бездзік амаль аднолькавых скала, бугроў, парослых дрэвамі, нежылы ўзгоркі, вузкія... Сярод тысяч прыметных пунктаў — дзсяткі непрыметных ДОТаў. Але дзе яны?

Агнявая разведка затруданена. Снарад, пападаючы ў камень, дае таўж-ж блэск і гук, як і пры пападанні ў ДОТ. А камень усюды — на ДОТах і на нешкідлівых узгорках.

Мы вядзі адно: кожная, нават зопне не выцягваючая скала, агнявая тачка некаж жыве. Не можа быць, каб ДОТ не выла сабе яч-небудзь праўдзінным жыццям.

Але ДОТы выдавалі сябе вольна. Камандзір батальёна лейтэнант Музыкін тры сутак назіраў за вышчэпачы, на жой нібы нічога не было, апрача каменна, снегу і дрэў. Але гэта была даволі выдатная вышчэпачы. Лейтэнант падумаў, што калі-б ён умоваўшы гэты ўчастак абароны, то скарэй-та-бы вышчэпачы ў сістэме ўмацаванняў.

Два дні ён бачыў адно і тое-ж. Стакойны камень, дрэва, на якія калі-ніколі садзіліся вароны, піхі сьняжок, асцяпаны вышчэпачы. На трыці дзень ён завязваў, што на падходах да вышчэпачы некаж незвычайна, хваліста павялічыла снег. Вельмі стабільны казкі рухаліся па непрыметных траншчах. Нашто іспі белафінам да пустага і мёртвага месца? Лейтэнант Музыкін даказваў ад сваёх назіранняў. Нічкі далажы іспытвання ДОТа, апрачэ ўзыходзячых і завязаных перасоўваных працігавіка, ён прысвечі не мог.

Довалі лейтэнанта вышчэпачы пераказнаў. Траба было прымуціць ДОТ загаварыць. Да вышчэпачы былі кінуты тры танкі. І ДОТ загаварыў...

— Імаў ты гэта. Рад ДОТаў быў ужо выцягнут і знішчаны. Але заставаўся адзін участкак на паўднёва-ўсходнім узгорку — «Малаток», дзе ўзгоркі, кустарыні, каменны не падавалі прызнакў жыцця. У самым пачатку баёў за ўмацавання раён тут былі разбураны артылерыйскім агнём драўляна-каменны ўмацавання. Шлях быццам быў расчынены. Але ў свядомасці ніяк не ўкладвалася, што пачыў участкак ўмацавання раёна белафінаў абароны і гэты маламоцны ДОТамі.

Разведчыкі першага дзённіка, якія на працягу месяца так і не маглі выявіць упералася сябе яч-небудзь прызнакў ДОТаў, з'явілі ў штаб з шкавай загадкай: ці не з'яўляюцца драўляна-каменны баяніжы, якія мы разбурылі, своеасабы вайскі маскіроўкаў расчужаючых намі жалезабетонных збудаванняў?

За кожнай з разважкі стала з таго часу глядзець асобная група назіральнікаў. Разважкі асталіся «смертнымі». Можна было знішчэць назіранне. Усе «смерці» разведкі былі ўжо вышчэпачы. Ну, апрасталаваліся белафіны — пакінулі ў сістэме абароны неабаронены участкак, з кім не бывае? Але ў гэтым усё-такі не ўкладвалася разуменне памылкі працігавіка.

Назвіранне працягвалася. 6 лютага, за пяць дзён да агнявай атакі, разведчыкі ўбачылі, што вывэржанае з адной сілны берыяно прыняло іпачэжы палажэнне. Само яно не магло навярнуцца. Разведчыкі літаральна ўпілі ў яго вачыма. І вось, у 17.35 сёмага лютага, іпачэжы записана ў журнале разведкі, берыяно зрабіла іпачэжы адзін паварот. Пад разважкі было жалчэ...

Тры дні наша група гармат цяжкіх сістэм разбурала гэтыя «разважкі». Яны былі літаральна вывараны са свайго месца, зямля наўкрут іх пераворана ў пыл і раскідана па баках. І тады наверх з-над каменя і дрэва блізкаў вышчэпачы тры жалезабетонны ДОТы. Камандзір стражовага палка, які пачынен быў іспі ў наступленне на гэтым «чыстому полю», толькі паказаў галавой. Яго батальён быў-б расстраляны ваўпур, калі-б разведчыкі першага дзённіка не пералялі новага спосаба «лагічнай разведкі».

Маёр С. НИЛОУСКИ, Герой Савецкага Саюза.

КАЛГАСНІКІ БЕЛАРУСІ АДНАДУШНА ВІТАЮЦЬ ПАСТАНОВУ СОЎНАРКОМА СССР І ЦК ВКП(б)

ВЯЛІКАЯ РАДАСЦЬ КАЛГАСНІКАЎ

З вялікім захапленнем прачыталі мы пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб адатковай амане працы калгаснікаў за павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і прадукцыйнасці жывёлагадоўлі на Беларускай ССР».

У нас, як і ў большасці калгасцоў, праца аплывалася ў залежнасці ад колькасці працадзён. Менш за ўсё ўвагі звярталі на якасць работы, наколькі той ці іншы калгаснік сваёй працай садзейнічае дасягненню ўзыходзячых гаспадаркі.

У нашым калгасе «Савецкая Беларусь» ёсць дзве палювавыя бригады — першая і другая. У першай бригадзе на апрацоўку зямлі затрачана летась 12.900 працадзён, у другой — каля 24.000 працадзён. Хоць у першай бригадзе на апрацоўку зямлі затрачана менш працадзён, аднак ураджай яна сабрала значна большы. У першай бригадзе ад аднаго гектара ў сярэднім атрымана 10,3 цэнтнера жыта, 12 цэнтнераў ячменю, 140 цэнтнераў бульбы. А ў другой бригадзе ад гектара атрымані не больш 8,6 цэнтнера жыта, 11 цэнтнераў ячменю і 100 цэнтнераў бульбы. А калі прышоўся дзяліць ураджай на працадзень, то другая бригада атрымала больш — у яе было больш працадзён. Таку ме дзіўна.

Існаваўшая дагэтуль сістэма аплата працы не павышала зацікаўленасці бригад і звычайна ў барацьбе за высокі ўраджай. Так, у нашым калгасе ў мінулым годзе бригады Пётра Губароўскага і Івана Цыганова атрымалі ўраджай ячменю на 16 цэнтнераў з гектара, а бригады Нікіфара Саламянова і Івана Ракушава — на 12 цэнтнераў. Але, не гледзячы на гэта, усе бригады атрымалі аднолькава на свае працадзён.

Тое самае было і ў гэтым жывёлагадоўлі. Дагэтуль жывёлы, які правалі, налічаліся працадзён не ў залежнасці ад прыросту ў вазе і ўдоў жывёлы.

Прынята Соўнаркмам СССР і ЦК ВКП(б) пастанова класе канец ураўніцця ўраджай і якасці працы і садзейнічае іпачэжы большаму ўзыходзячым сацыялістычнай сельскай гаспадаркі.

А. Л. БОБАРАУ, старшыня калгаса «1-е мая», Мядзельскага раёна.

За высокі ўраджай

Орша (Спец. нар. «Звязда»). Пастанову СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб адатковай амане працы калгаснікаў за павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і прадукцыйнасці жывёлагадоўлі на Беларускай ССР» калгаснікі раёна абмаркоўваюць на агнявых сходах.

У калгасе «Ляўнаўска», Крывіцкага сельсавета праходзіў сход. Гутарка ішла аб самым галоўным, што зараз хвалюе калгасноў: велькі ў гэтым жывёлагадоўлі і прадукцыйнасці жывёлагадоўлі, дабіцца іпачэжы дастаць прадукцыю сельскай гаспадаркі і жывёлагадоўлі зрабіць гаспадарку гаспадарку калгасцоў усекава развіцця.

Калгас «Ляўнаўска» мае вельмі шчыльныя перапокрывы. Тут іпачэжы вельмі многа пераспартаваных ресурсаў. У мінулым годзе на плошчы ў 206 гектараў калгас сабраў сярэнь ўраджай зерных на 12 цэнтнераў, але быў значна менш сабраць значна больш. Аб гэтым сведчыць хоп-

У Баранавічах пачалі работу абласныя курсы павышэння кваліфікацыі старшыняў калгасцоў. На курсах займаюцца 100 чалавек. На адырку на занятках па доважніцтвах. Фото К. Янубона (ВЕЛТА).

БОЛЬШЭВІЦКІМІ СПРАВАМІ АДКАЖАМ НА ПАСТАНОВУ ПАРТЫІ І УРАДА

Савецкі Урад, камуністычная партыя, асабіста таварыш Сталін іпачэжы класіфікацыя аб нас, калгасніках. Яны робяць усё для таго, каб калгасы раслі, багатылі, узрадваліся.

Вышчэпачы ўказанне таварыша Сталіна аб атрыманні 8 мільярдаў пудоў зярна, наш калгас «1-е мая» дабіўся значных поспехаў. За дзясяткі гадоў ўраджайнасці і павышэння прадукцыйнасці жывёлагадоўлі мы ў трыці раз будзем удзельнічаць на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы. Рапашнем Соўнаркма БССР калгас заапан на ўсёбеларускую Дошчу пачота. Калгас узагароджан Галоўбудаўніцтвам дзялком першай ступені, прэміяй ў 10.000 рублёў і аўтамашынай. 10 перадавоў узагароджаных залатымі і сярэбранымі медалямі.

У 1940 годзе, не гледзячы на персперыячыя кліматычныя ўмовы, мы атрымалі сярэнь ўраджай зерных з гектара на 13 цэнтнераў. На кожны працадзень выдана зерных 1 кілограм, бульбы 14 кілограмаў, гародніны 3 кілограмаў, грубых кармаў 3 кілограмаў і грошай 5 руб. 30 кап. У нас ёсць усё ўмовы для таго, каб дабіцца ў гэтым годзе значна большага ўраджая.

Пастанова Соўнаркма СССР і ЦК ВКП(б) «Аб адатковай амане працы калгаснікаў за павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і прадукцыйнасці жывёлагадоўлі на Беларускай ССР» поўнасцю выражае жаданні і волю перадавоў, чэсных калгаснікаў.

З вялікай радасцю сустрапі калгаснікі гэта мудрае рашэнне. Мы чыталі яго, і нашы сэрцы былі поўны гарачай удзячнасці таварышам Сталіну і Молатаву за бацькоўскія клопаты аб нас, калгасніках. Пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) дапамагае нам павесці рапашную барацьбу з лодарамі, з людзьмі, якія вачэжы прапуюць у калгасе, яна дапамагае нам навісьці большавіцкі перадак у арцелі, дабіцца ў 1941 годзе новых поспехаў.

У адказ на рапашне партыі і ўрада мы бярэм на сябе абавязанасць у 1941 годзе атрымаць: сярэнь ўраджай зерных з усеб пашэўнай плошчы на 18 цэнтнераў з кожнага гектара, бульбы — 260 цэнтнераў, капустаў — 400 цэнтнераў, паміраў — 250 цэнтнераў, гуркоў — 400 цэнтнераў, сталовых буркоў — 300 цэнтнераў, кармавых буркоў — 500 цэнтнераў, морквы — 200 цэнтнераў, насенні кашаншчы — 2,5 цэнтнера, сена — 20 цэнтнераў, ільняваласна даўгунца з разарэжанага насена — 4 цэнтнера, ільнясена — 5 цэнтнераў, табак — 25 цэнтнераў. Мы сёмага будзем змагацца за атрыманне ад кожнай буркавай каровы на 2.200 літраў малака, вырашчэн ад кожнай конаекаці здаровае жараба, поўнасцю захаваем усеь маладняк на МТФ.

Мы абавязваемся вырасіць ад кожнай свінамаці ў сярэднім на 22 дзесяткі парсяці, ад 100 аўтаматак — 150 ягнят, атрымаць ад кожнай авечкі на 3 кілограмы вольны.

Чэснай стаханавскай працай на калгасных палых і жывёлагадоўчых фермах адкажам на сталінскія клопаты аб росквіце калгасцоў, аб змажованні і культурным жыцці калгаснікаў.

Па даручэнню агнявага схода калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі «1-е мая», Слуцкага раёна:

М. Мукасей — бригадзір гароднай бригады, Н. Хігер — бухгалтар калгаса, Д. Грабшчын — бригадзір 2-й бригады, Б. Фурман — звычайная гароднай бригады, Н. Скрыпнін — звычайная 4-й бригады, З. Напан — звычайная 2-й бригады, Л. Рубінштын — звычайная гароднай бригады, Т. Леановіч — загадчык СТФ, О. Цыганова — загадчыца ступікадоўчай фермы, М. Шырын — конох 2-й бригады, С. Кліюна — даярка, М. Левіч — загадчык бузні, І. Пыж — старшыня калгаса.

Традыцыі

Апавяданне

— Ну, раз вы загаварылі пра баявыя традыцыі народа, — сказаў лейтэнант з кавалерыйскімі патрыіамі на гімнасёрцы, адхадзячы ад айна вагона, — дык я вам раскажу адну невялікую гісторыю ў якасці прыкладу. Можна гэта і прывесці ад гісторыі, але, дамаюцца мне, што яна характарная, што такія выпадкі можа на сустраць яраўна...

Поезд ішоў з Масквы. За вокнамі ўжо мігалаі беларускія палі і пералескі. Лейтэнант быў ролам з Беларусі і, убачыўшы знаёмыя краявіды, некаж асабіста ажыўіўся і ўрадаўся. Яго гімнасёрка ўпрыгожвалі два баявыя ордэны. Гледзячы на вокнамі, свежы твар лейтэнанта, па яго сіпаватыя спакойныя вочы, у якіх усплывалі іспадні юнацкага сцягору, спаткаў нават не верыцца, што за яго пачэжы ўжо лёг баявы шлях, аздачыны саваі.

— У мяне зававалася апошніце пісьмо ад бацькі. Ён прыслаў яго ў Маскву ў адказ на тэлеграму аб тым, што я прычэжы атрымаў іншы ордэн. Але чытаючы, вы думалі нішто ён? Зразумела, радуецца, гаварыцца. Але галоўнае не ў гэтым. Галоўнае ў пастаўленых, якія ён дае мне. Вось урэдзі з пісьма:

«Дарагі сын мой, Інаў Антонавіч! Вярнуць тебе з другім баявым ордэнам і ганаруе табой баскопна. Я-ж не ганарыцца, калі па ўсёй акалічцы гавораць не без заірвасці: «Чуі? Антона Брыжэўна, конох з калгаса імені Будзінскага, сьні другі ордэн атрымаў за баявыя заслугі». Маладзтва, сьняку, слоў няма. Але цяпер застаньця твая будзе не ў тым, каб ордэны з форсам насіць, а ў тым, каб усюды

апраўдаваць іх. Беражы сваю славу, як я берагу ўжо кожны год старою будзінскай і баяваю шаблёну».

«Знойдзеш час, — прачытаў далей лейтэнант, — прыжыдай хоп на пару дзень. Чакаем цібе ўсе — і маці, Арына Барысавна, і сястра Галья, і суседзі нашы. А я на прывычку сваёй наладку сустрачу тебе, як і належыць старою будзінскаму, не забываючы, што сын пайшоў яго шляхам і нават аперэдаў яго...»

— Будзінскаму і шаблёну бацька ўпамінае недарма. Ён прывёз іх з фронту гадзіннікавай вайны. Мне было тады гадоў дзясці, і я ледзь-ледзь помніў бацьку, бо ён ваяваў цалых шэсьць год, спачатку па імперыялістычнай вайне, а потым па пачынаў чынам на Украіну, к Будзінскаму. Дамоў ён прыехаў некажана, пастарэўшы крыху, у доўгай пашарванай шыльце з пазалочанай шаблён на баку і ў востравэрхнім, парэзаным у двух месцах, шапке. З паводу шапка маці нават спашчэпа яму непрычэжы: «Не мог ты, Антон, шапку сапраўднаму прыдбаць...»

— Што ты вядзеш ты, — сказаў лейтэнант, — што гэта шапка каражэй мне за які-небудзь самы модны капялюх. Можна з гэтай шапкі звызна і гэта шабля, і самыя лепшыя ўспаміны мае. Гляньце, вось — паказаў ён на эфес шаблі, і мя разабралі чорныя літары на залатым фоне: «А. М. Брыжэўна за храбрасць ад С. М. Будзінскага. 1920 год».

Пачынаў бацька раскажу гісторыю баявога паларука. Цяпе пад Жыгомям, у дні ваявога прывава Будзінскім беладукава фронту, эскадрон, у якім служыў бацька, вышчэпачы ў разнеку, некажана папаў у засаду. Больш пака блізка палаяў, выскачыўшы з яраў і зарасці-

каў, разгорнутым стром рушыла ў атаку. Іх лава нагадала падкову, канцы якой павіны былі самінуца ў тылу эскадрона.

Траба хоць раз бачыць кавалерыйскую атаку, каб уявіць яе. Я-ж бачыў іх не аднойчы. Ад грунцы капытоў пачынае сьвістаць гуд, нібы зямля стогне і ўздымаецца ад болю. Ён малымі, мільёнамі кліні ў каубах узнятага пылу, і ўсё копыла лава ў гэты час падобна на смертаносную навальніцу хмару. Лава набліжаецца, і велькі ўжо можна разабраць у гуле, як ніжка хрышчэць коні, можна ўбачыць, як вышчэпачы лена на пуглах, як напружаныя постаці коннікаў і жойкі нявісна гарачы іх твары.

Павярнуць назад? Попады ды і не да твару будзінскаму. Азіны выхад — прыняць бой і зрабіць усё, каб насенні большую школу ворагу. Эскадрон рухнуў наустрач белафінам. Гул капытоў змяняўся цяпер з блэскамі кліноў, баявымі волькамі і сьнімаі раненых. У першыя ж хвіліны смерцю хрышчэць паў камандзір эскадрона. Бацька камандзіраў першым узвостам, і таку эскадрон перайшоў пад яго каманду.

Да бацькі гэты бой не з'яўляўся навіной. Ён служыў у кавалерыі ў панскай арміі і нават на імперыялістычнай вайне геаргіўскай крыж атрымаў, але дамоў не прывёз. — вышчэпачы, як ён казаў, у час будзінскай пачэжы. Таму ён не разгубіўся і на гэты раз. Верны, калі ён расказвае, што акружаны эскадрон біўся з біспры

